

TLAČOVÁ SPRÁVA č.31 - sezóna 2018/2019

Orchester musí nájsť správny zvuk

S dirigentom Ondrejom Olosom o Samsonovi a Dalile

Hudobné naštudovanie nového operného titulu Samson a Dalila, ktorý bude mať premiéru v piatok 24. mája o 19:00 v Historickvej budove Štátneho divadla Košice má v rukách slovenský dirigent Ondrej Olos. Je to jeho tretia košická operná inscenácia po Pucciniho jednoaktovkách Plášť a Gianni Schicchi a úspešných Poulencových Dialógoch karmelitánok. Hovorili sme s ním nielen o blížiacej sa premiére opery francúzskeho skladateľa Camilla Saint-Saënsa.

Po Pucciniho jednoaktovkách a úspešných Poulencových Dialógoch karmelitánok ste prišli do tretice do košického divadla hudobne naštudovať ďalšiu francúzsku operu, Samsona a Dalilu Camilla Saint-Saënsa. Je vám francúzska operná tvorba blízka alebo to jednoducho priniesol život?

Musím povedať, že v tomto prípade sa skĺbili obidve skutočnosti. Po oslovení vedenia opery ŠDKE sme hľadali spoločný termín a titul. Voľba padla automaticky na Samsona a Dalilu. Musím povedať, že som ani chvíľu neváhal, a to hneď z viacerých príčin. Tento titul je nesmierne hudobne bohatý a zaujímavý a pritom pomerne málo nasadzovaný. Nie je veľká pravdepodobnosť, že sa s týmto dielom budem môcť ešte v budúcnosti niekedy stretnúť. Všetky tieto argumenty zavážili v prospech voľby tohto titulu.

Je to vaše prvé stretnutie s tvorbou Saint-Saënsa alebo ste sa s ním ako hudobník už zoznámili?

V minulosti som sa už s dielom Saint-Saënsa stretol. Dirigoval som 5. klavírny koncert F - dur tzv. „Egyptský“ a študoval som aj symfóniu č.3 c -mol zvanú „Organová“. Samozrejme som sa stretol aj s „Karnevalom zvierat“ a ako korepetítor som často sprevádzal violončelový koncert a - mol.

Saint-Saëns napísal dvanásť opier, ale pravidelne sa v operných domoch hráva prakticky len príbeh Samsona a Dalily. Čím to je? Je naozaj táto opera v jeho tvorbe tou výnimočnou?

Táto opera sa stala nesmrteľnou najmä vďaka hudobným číslam – áriám Dalily, duetu Samsona a Dalily a inštrumentálnemu číslu „Danse Bacchanale“, ktoré je pevnou súčasťou svetového operného repertoáru. Treba podotknúť, že najmä árie Dalily sa stali vyhľadávanými koncertnými číslami repertoáru svetových mezzosopranistiek. Popularitu má toto dielo zaručenú aj vďaka tomuto faktu.

Pôvodným zámerom skladateľa bolo napísať oratórium. Prejavuje sa to aj na partitúre opery, ktorá je plná veľkých zborových scén. V čom je takáto opera pre dirigenta výzvou a v čom sú podľa vás jej najväčšia úskalia?

Tieto črty sú ľahko rozpoznateľné. Už úvodný zbor Izraelitov je ukážkou kompozičného majstrovstva za použitia kontrastu a fúgy. Tento zbor je svojím vyznením odkazom na majstrovstvo G. F. Händela, ktorého Saint-Saëns veľmi obdivoval a o uvádzanie jeho diela celý život usiloval. Takmer všetky zborové čísla prvého dejstva nesú jasné znaky oratória. Asi najväčším motívom komponovania oratória bol však biblický námiet - čo je vôbec najpodstatnejším znakom oratória ako takého. Táto partitúra ponúka veľké výzvy pre všetky hudobné zložky. Orchester musí nájsť správny zvuk - viac farieb a drobnokresby, menej impulzivnosti, a o to viac zrozumiteľnosti. Zbor je vedený vo veľkej časti v hustej polyfónnej faktúre, každý hlas je konfrontovaný s požiadavkou

zrozumiteľnosti a virtuóznej pohyblivosti v spleti pomerne rýchlo plynúcich plôch fúgy a kontrapunktu.

Do košického divadla ste sa vrátili po šiestich rokoch. Ako sa zmenilo mesto a ako sa zmenil operný súbor?

Do Košíc som sa postupne vracal takmer každý rok, mal som možnosť spolupracovať aj so Štátnou filharmóniou. Mesto sa zmenilo asi len minimálne, alebo som si toho ešte nestihol veľa všimnúť. No mojej pozornosti neušlo presťahovanie kníhkupectva Art Forum a zrekonštruovanie Malej scény. V opernom súbore nastalo pár personálnych zmien, či už v telesách zboru, alebo orchestra. So všetkými domácimi sólistami, s výnimkou pani Havryliuk a pána Kutsenka, som sa už poznal z predchádzajúcich produkcií. Veľký pokrok urobil Titusz Tóbisz a aj zvuk zboru neustále napreduje pod rukami Lukáša Kozubíka.

Obsadenie je mixom domácich a hosťujúcich sólistov, z ktorých niektorí sa košickému publiku predstavujú po prvý raz. Podarilo sa nájsť správne hlasy pre stvárnenie postáv z biblického príbehu?

Teší ma, že táto produkcia sa môže popýšiť disponovanými mladými a farebnými hlasmi obidvoch mezzosopranistiek, či už domácej Myroslavy Havryliuk alebo hosťujúcej Aleny Kropáčkovej, húževnatým a emotívnym tenorom domáceho Titusza Tobisza a nosného okrúhleho tónu tenoristu Bélu Gippert Turpzinskeho, veľmi pevným kovovým hlasom oboch predstaviteľov Veľkňaza – domáceho Mareka Gurbaľa a hosťujúceho Lukasa Motkowicza. Menšie role sú obsadené skúsenými zahraničnými aj domácimi sólistami. V inscenácií tak prakticky neexistuje slabší článok v sólistickom obsadení.

Aká je spolupráca s režisérom Romanom Polákom. Našli ste spoločnú reč pri zosúladení hudobnej stránky s tou scénickou?

Tento proces hľadania prebieha neustále, veľakrát nám napovedá samotná hudba, ktorej je v tomto diele dostatočne veľa aj mimo spievaného slova, aby sama vykresľovala a inšpirovala ku konkrétnemu výkladu a spôsobu spracovania látky. Pán režisér je vnímavý, sám veľa času strávil samotným počúvaním hudby a hľadal v nej akýsi inscenačný kľúč.

7.5.2019

Svjatoslav Dohovič, web editor a PR